

Sygn. akt X K 1496/18

PR 1 Ds. 203.2018

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 10 lipca 2019 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku w X Wydziale Karnym w składzie następujący:

Przewodniczący: SSR Julia Kuciel

Protokolant: Magdalena Barska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. – Ś. w G. – bez udziału

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 lipca 2019 roku sprawy

P. J. (J.), syna A. i H., urodzonego (...) w G., pesel (...)

oskarżonego o to, że:

1. w okresie od 01 października 2001 roku do 31 maja 2017 roku w G. z wyjątkiem okresów gdy odbywał karę pozbawienia wolności tj. od 25.05.2002 r. do 08.06.2002 r. i od 31.07.2012 r. do 10.08.2002 r. i od 15.04.2008 r. do 30.04.2008 r. i od 03.03.2010 r. do 31.12.2010 r. i od 20.03.2012 r. do 09.05.2016 r. oraz z wyjątkiem okresów gdy przebywał w Zakładach (...), tj. od 17.09.2008 r. do 07.10.2008 r. i od 03.01.2011 roku do 10.01.2011 ro i od 01.02.2017 r. do 23.02.2017 r. uporczywie uchylał się do wykonywania ciężącego na nim z mocy orzeczenia Sądu Rejonowego w Gdańsku sygn. akt VI RC -681/01 z dnia 16.10.2001 r. obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie córki K. J. i przez to narażenie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.05.2017 r.,

2. w czasie od czerwca 2017 roku do 30 września 2017 roku w G. uchylał się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Gdańsku sygn. akt VI RC -681/01 z dnia 16.10.2001 r. na rzecz córki K. J. w kwocie 250 złotych miesięcznie, czym spowodował zaległość stanowiącą równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych i naraził córkę na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1 i 1a k.k.

I. ustalając, że w ramach czynu zarzucanego oskarżonemu **P. J. (J.)** w pkt 1 (pierwszym) akcie oskarżenia, a kwalifikowanego na mocy art. 4 § 1 k.k. z art. 209 § 1 k.k. w brzmieniu ustawy – Kodeks karny obowiązującym do dnia 31 maja 2017 roku, dopuścił się on go w okresie od 28 listopada 2001 roku do 24 maja 2002 roku od 09 czerwca 2002 roku do 30 lipca 2002 roku i od 11 sierpnia 2002 roku do 14 kwietnia 2008 roku od 01 maja 2008 roku do 16 września 2008 roku i od 08 października 2008 roku do 02 marca 2010 roku oraz od 01 stycznia 2011 roku do 02 stycznia 2011 roku i od 11 stycznia 2011 roku do 19 marca 2012 roku, na mocy art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowanie prowadzone wobec tego oskarżonego o ten czyn umarza z uwagi na przedawnienie karalności,

II. w ramach czynu zarzucanego oskarżonemu **P. J. (J.)** w pkt 1 (pierwszym) i 2 (drugim) w akcie oskarżenia uznaje go za winnego tego, że w okresie od 10 maja 2016 roku do 31 stycznia 2017 roku i od 24 lutego 2017 roku do 30 września 2017 roku uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego, określonego co do wysokości ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Gdańsku sygn. akt VI RC -681/01 z dnia 16.10.2001 r. na rzecz córki K. J. w kwocie 250 złotych miesięcznie, czym spowodował zaległość stanowiącą równowartość co najmniej

3 świadczeń okresowych i naraził córkę na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, czyn ten kwalifikuje jako występki z art. 209 § 1 i 1a k.k. i za to skazuje go, a na mocy art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 34 § 1, § 1a pkt 1, § 1b i § 2 pkt 1 i 3 k.k. oraz art. 35 § 1 k.k. wymierza mu za to karę 1 (jednego) roku i 10 (dziesięciu) miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, wskazanej przez Sąd, w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym,

III. na mocy art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 35 § 4 k.k. i art. 72 § 1 pkt 4 k.k. zobowiązuje oskarżonego **P. J. (J.)** do wykonywania pracy zarobkowej w okresie wykonywania kary ograniczenia wolności,

IV. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k., art. 627 k.p.k. oraz art. 2 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 w związku z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego **P. J. (J.)** na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w wysokości 472, 17 złotych (czterysta siedemdziesiąt dwa złote i 17/100), w tym kwotę 300, 00 złotych (trzysta złotych) tytułem opłaty.

Sygn. akt **XK 1496/18**

UZASADNIENIE

W oparciu o dowody zgromadzone w sprawie, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. J. jest ojcem K. J. urodzonej dnia (...) w G. ze związku nieformalnego z I. J. (obecnie K.).

Dnia 16 października 2001 r. przed Sądem Rejonowym w Gdańsku w sprawie o sygn. akt VI RC 681/01 zawarta została ugoda pomiędzy P. J. i małoletnią K. J. reprezentowaną przez matkę, na mocy której P. J. zobowiązał się łożyć tytułem alimentów na utrzymanie małoletniej kwotą 250 złotych miesięcznie płatną do rąk matki małoletniej do 15. dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 01.10.2001 r.

P. J. i I. J. nie pozostawali we wspólnym pożyciu od około 2000 roku. W początkowym okresie P. J. utrzymywał kontakt z córką sporadycznie, we wczesnych latach jej życia, przy czym od około 4 roku życia K. J. kontakt ten nie był już przez niego utrzymywany. P. J. raz na jakiś czas podejmował próby kontaktu z córką.

dowody: odpis skrócony aktu urodzenia K. J. k. 46, dane z systemu PESEL k. 4, postanowienie SR w Gdańsku z dnia 16.10.2016 r. wraz z protokołem posiedzenia w sprawie VI RC 681/01 k.3-v; zeznania K. J. k. 28, 99v, 216, zeznania świadka I. K. k. 12v, 97v; częściowo wyjaśnienia P. J. k. 91, 216.

W celu wyegzekwowania świadczeń alimentacyjnych, które nie były regulowane przez P. J., I. J. w imieniu małoletniej K. J. zwróciła się o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które było prowadzone przez P. M. Komornika Sądowego G.-P. w G. pod sygnatura KMP 14/07.

Stan zaległości alimentacyjnych P. J. wynosił na 18.08.2017 roku kwotę 18.673,26 zł z tytułu należności na rzecz wierzyciela alimentacyjnego oraz kwotę 23.500,00 zł z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (dodatkowo jeszcze kwotę 9.013,74 złotych tytułem odsetek na rzecz funduszu alimentacyjnego oraz zaległość dla likwidatora Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 14.332,50 zł). Do dnia 4 czerwca 2019 r. P. J. nie wpłacił przez komornika na rzecz zadłużenia jakiegokolwiek kwoty. Zaległość P. J. z tych świadczeń alimentacyjnych przekroczyła wartość trzykrotności świadczeń okresowych.

(...) Centrum (...) wypłaciło na rzecz K. J. szereg świadczeń, w tym w postaci zasiłku rodzinnego, dodatku do zasiłku rodzinnego oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 listopada 2009 r. do 30 września 2017 r.

Decyzją z dnia 18 września 2017 r. Prezydent Miasta G. uznał P. J. za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych na rzecz K. J. kwoty po 250,00 zł miesięcznie. Na podstawie powyższej decyzji małoletnia uzyskała świadczenie

z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną, w wieku od 18 lat do ukończenia 25 roku życia w okresie 1 października 2016 r. do 30 września 2017 r. w kwocie miesięcznej 250,00 zł, a w sumie w kwocie 3.000,00 zł

dowody: zaświadczenie komornicze z dnia 18.08.2017 r. o dokonanych wpłatach k.5, zestawienie zadłużenia k. 6-7v, informacja komornicza z dnia 01.06.2019 r. k. 205, pismo ZUS z 09.01.2018 r. wraz z zestawieniem k. 36-39, decyzja Prezydenta Miasta G. z dnia 18.09.2017 r. k. 8-8v, zaświadczenie (...) Centrum (...) k. 10-10v; dokumentacja komornicza k.

K. J. oraz I. K. zamieszkiwały i nadal zamieszkują wspólnie. Zobowiązania finansowe związane z wynajęciem mieszkania oraz opłatą czynszu, mediów i opłat ponosiła w przeszłości I. K. (ze środków otrzymanych z pomocy socjalnej oraz środków uzyskanych z funduszu alimentacyjnego) oraz jej obecny mąż (utrzymujący się z wykonywanej pracy jako malarz lakiernik). Wyżej wymienieni musieli również samodzielnie ponosić koszty związane z edukacją, leczeniem i wypoczynkiem K. J.. I. K. utrzymywała oraz opiekowała się dwójką swoich pozostałych dzieci. I. K. nie pracuje, a w domu zajmowała się wychowywaniem dzieci.

K. J. ukończyła edukację i wykonuje obecnie pracę zarobkową, z której uzyskuje dochód około 1730 zł netto. Uzyskane środki częściowo przeznaczają na utrzymanie domu. W związku z zakończeniem nauki oraz podjęciem stażu ostatnią wpłatę z funduszu alimentacyjnego uzyskała z końcem września 2017 r.

Dowody: zeznania K. J. k. 28, 99v, 216, zeznania świadka I. K. k. 12v, 97v, częściowo wyjaśnienia P. J. k. 214-215.

W inkryminowanym czasie P. J. był zarejestrowany jako bezrobotny od dnia 25.05.2006 r. do dnia 24.07.2006 r. (status ten utracił ze względu na niestawiennictwo w wyznaczonym terminie); od dnia 05.07.2007 r. do dnia 19.07.2007 r. (status ten utracił ze względu na niestawiennictwo w wyznaczonym terminie); od dnia 09.10.2008 r. do dnia 20.10.2008 r. (status ten utracił ze względu na niestawiennictwo w wyznaczonym terminie); od dnia 23.03.2011 r. do dnia 03.01.2012 r. (status ten utracił ze względu na niestawiennictwo w wyznaczonym terminie); od dnia 18.05.2016 r. do dnia 23.05.2016 r. (status ten utracił ze względu na niestawiennictwo w wyznaczonym terminie); od dnia 27.02.2017 r. do dnia 31.03.2017 r. (status ten utracił ze względu na przerwanie szkolenia). Przez ww. okres pozostawania zarejestrowanym jako bezrobotny P. J. nie uzyskał prawa do zasiłku dla bezrobotnych, z wyjątkiem okresu od dnia 27.02.2017 r. do 31.03.2017 r., kiedy to pobierał stypendium.

P. J. pobierał świadczenia w (...) sp. z o.o. w terminach: 28.03.2009 r., 05.09.2009 r., 07.10.2010 r., od 03.01.2011 r. do 10.01.2011 r., 23.05.2016 r., 26.11.2016 r., 26.03.2017 r., 29.06.2017 r. Ponadto P. J. były udzielane świadczenia w lutym 2017 r. w Wojewódzkim Szpitalu (...) w G., (...) w G.; w marcu 2017 r. ponownie w Wojewódzkim Szpitalu (...) w G. oraz na (...) ZOZ w G., Szpitalu im. (...) w G. oraz ponownie w lipcu 2017 r. w na (...) ZOZ w G.. P. J. przebywał na leczeniu w Wojewódzkim Szpitalu (...) sześciokrotnie, w tym w okresie od 17.09.2008 r. do 07.10.2008 r., od 28.05.2016 r. do 24.05.2016 r. oraz od 01.02.2017 r. do 23.02.2017 r. Dnia 28 czerwca 2017 r.

Oskarżony korzystał z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w G. kilkakrotnie, w tym w 2008 r. otrzymał wsparcie w wysokości 488,50 zł, a w 2011 r. w wysokości 935,50 zł. Na dzień 4 czerwca 2019 r. oskarżony nie korzystał z pomocy wskazanego ośrodka.

P. J. wykazał względem organów podatkowych następujące dochody: za 2001 r. w wysokości 776,12 zł, za 2008 r. w wysokości 1.120,26 zł, w latach 2015-2016 w wysokości 0,19 zł oraz za 2017 r. w wysokości 818,40 zł. Wobec oskarżonego nie prowadzono czynności sprawdzających w zakresie niezłożenia zeznań, ani nie były prowadzone postępowania kontrolne podatkowe w celu ustalenia dochodu.

Ponadto, oprócz wskazanych okresów pozostawania zarejestrowanym jako bezrobotny, P. J. wykazał okres ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego w okresie od 22.10.2001 r. do 20.11.2001 r. (płatnik składek (...) sp. z o.o.) oraz od 24.01.2019 do 20.06.2013 r. (płatnik składek (...) sp. z o.o. sp. k.).

W trakcie odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym C. oskarżony świadczył pracę zarobkową uzyskując łącznie kwotę 2064 zł w 2012 i 2013 r. Ponadto P. J. odbywał karę pozbawienia wolności w okresie od 20.03.2012 r. do 29 stycznia 2014 roku, od 29 stycznia 2014 roku do 09 maja 2016 roku i od 07 listopada 2017 roku do 27 grudnia 2017 roku.

dowody: informacja z G. Urzędu Pracy k. 26, 203, informacja z ZUS k.207-208, pismo z (...) sp. z o.o. k. 89, lista udzielonych świadczeń medycznych k. 92, 120, 136-137,157, informacja od Wojewódzkiego Szpitala (...) w G. k. 95, karta zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego z dnia 28.06.2017 r. k. 143-143v, płyta z dokumentacją medyczną k.145; pismo Urzędu Miejskiego w G. Wydział Spraw Obywatelskich z dnia 4.01.2018 r. k. 33, pismo Urzędu Statystycznego w G. z dnia 04.01.2018 r., informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. k. 210, dane z systemu NOE-SAD k. 130-131, opinia sądowo-psychiatryczna k. 161-163, częściowo wyjaśnienia P. J. k. 106, 214-215, informacje o świadczeniu pracy z zakładów karnych k. 65-76; zeznania K. J. k. 28, 99v, 216; pismo z (...) k.48; dane z zakładów karnych k.65,67,68,69,70,73,74,76,84,86; zeznania świadka I. K. k. 12v, 97v; notatka urzędowa k.104;

W okresie od 1 października 2001 r. do 31 maja 2017 r. P. J. nie wywiązywał się z obowiązku alimentacyjnego w stosunku do K. J. w żadnym zakresie, w szczególności zaś nie łożył żadnych kwot na jej utrzymanie. Nie kupował również jedzenia, środków czystości, leków, ubrań. Nie wspomagał również matki J. K. (1) w utrzymaniu mieszkania, w którym wspólnie zamieszkuje z pokrzywdzoną, ani też w pokryciu kosztów związanych z jej edukacją. Nie przekazywał jej również prezentów, nie interesował się jej życiem.

P. J. pracował w okresie kiedy nie przebywał w zakładach karnych dorywczo lub „na czarno”, a uzyskane w ten sposób środki przeznaczał wyłącznie na swoje potrzeby. Wszelkie koszty związane z utrzymaniem i wychowaniem małoletniej pokrzywdzonej ponosiła w tym okresie J. K. (1) oraz jej mąż. Oskarżony naraził w ten sposób K. J. na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

P. J. nie utrzymywał kontakty ze swoją córką. Nie przekazywał on jej ani jej matce jakichkolwiek kwot na utrzymanie. Nie interesował się losem córki, w szczególności po tym, jak wraz z matką K. K. wyprowadziła się z G. O..

Oskarżony mieszka obecnie z konkubiną i prowadzi z nią gospodarstwo domowe, jednak to konkubina w większości opłaca rachunki, kupuje jedzenie i środki czystości, gdyż posiada stałe źródło dochodu. P. J. pracuje dorywczo w różnym charakterze, kilkaset złotych miesięcznie potrafi przeznaczyć na zakup alkoholu i papierosów.

dowody: zeznania K. J. k. 28, 99v, 216, zeznania świadka I. K. k. 12v, 97v; częściowo wyjaśnienia P. J. k. 91, 216. zaświadczenie komornicze z dnia 18.08.2017 r. o dokonanych wpłatach, zestawienie zadłużenia k. 6-7v, informacja komornicza z dnia 01.06.2019 r. k. 205, pismo ZUS z 09.01.2018 r. wraz z zestawieniem k. 36-39,

Oskarżony P. J. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu wskazując, że utrzymywał kontakt z córką do czasu jej zamieszkania w G. O.. Oskarżony wskazał, że pracował w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, a ponadto nie pracował, gdyż utracił miejsce zamieszkania po śmierci matki. Ponadto oskarżony wskazał, że był świadomy obowiązku alimentacyjnego, lecz nie wiedział o egzekucji komicznej. Złożył on również wyjaśnienia w postępowaniu przygotowawczym, które podtrzymał następnie w toku rozprawy głównej.

Jednocześnie z uwagi na wymóg zwięzłości uzasadnienia wynikający z art. 424 § 1 k.p.k. odstąpiono od cytowania całości wyjaśnień oskarżonego odsyłając do wskazanych poniżej kart akt postępowania.

P. J. ma wykształcenie podstawowe. Jest kawalerem i nie ma dzieci na utrzymaniu. Nie ma majątku większej wartości. Wykonuje prace dorywcze, z czego uzyskuje dochód w wysokości około 1000 złotych netto. Był leczony psychiatrycznie i odwykowo wielokrotnie, w tym w związku z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu. Przewlekłe choruje na padaczkę.

Zgodnie z treścią opinii biegłych P. J. nie jest chory psychicznie ani upośledzony umysłowo, u oskarżonego rozpoznano uzależnienie mieszane, w chwili sporządzania opinii w fazie wymuszonej abstynencji.

Był on wielokrotnie karany.

dowody: dane z wyjaśnień k. 91, 213-214, dane o karalności k. 122-124,181-183 201-202; opinia sądowo-psychiatryczna k. 161-163, dane z systemu NOE-SAD k. 130-131; odpisy wyroków k.128-129v; dane z zakładów karnych k.65,67,68,69,70,73,74,76,84,86;

Sąd zważył co następuje:

Poddając szczegółowej analizie przeprowadzone w toku rozprawy głównej dowody, Sąd doszedł do przekonania, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, uzasadnia stwierdzenie, że w zakresie pierwszego z zarzucanych oskarżonemu czynów dopuścił się on popełniania czynu zabronionego kwalifikowanego z art. 209 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 30 maja 2017 roku, choć w innych okresach, niż ujął to Prokurator w treści zarzutu. Niemniej jednak, z uwagi na przedawnienie karalności owego czynu konieczne stało się umorzenie postępowania karnego wobec P. J. o ten czyn. Natomiast w odniesieniu do czynów zarzucanych oskarżonemu P. J. w pkt 1 i 2 aktu oskarżenia materiały postępowania pozwoliły na ustalenie jego sprawstwa oraz zawinienia, choć również w tym zakresie konieczne było zmodyfikowanie okresu, w którym oskarżony owego czynu się dopuścił. Materiał dowodowy, w zakresie w jakim poszczególne dowody uznane zostały przez Sąd za wiarygodne, jest bowiem spójny, wewnętrznie niesprzeczny, a nadto nawzajem się uzupełnia, dając podstawy do powyższych ustaleń.

Sąd uznał przede wszystkim, iż na wiarę zasługują zeznania K. J., która w sposób szczerzy opisała swoją sytuację rodzinną, w szczególności zaś kontakty z oskarżonym – swoim ojcem, a także stan swojej wiedzy na temat sytuacji majątkowej swojej matki i wydatków ponoszonych przez nią na utrzymanie. Opisała ona również wszelkie znane jej koszty związane z jej codziennym utrzymaniem oraz fakt, że ponosiła je jej matka; szczególności dotyczyło to kosztów dotyczących utrzymania mieszkania, w tym mediów i wyżywienia. Świadek zaprzeczyła również, ażeby oskarżony partycypował w w/w wydatkach. Zeznania w/w świadka potwierdzają przy tym inne dowody zgromadzone w aktach sprawy, które uznane zostały za wiarygodne – w tym dokumenty pochodzące z akt postępowania egzekucyjnego oraz odpisy wydanych orzeczeń, a także zeznania I. K. i ,w ich wiarygodnej części, wyjaśnienia P. J.. Brak zatem powodów, ażeby podważać prawdziwość tych depozycji. Nadto, powyższym okolicznościom, w szczególności faktowi niewywiązywania się w jakiegokolwiek części przez oskarżonego z obowiązku alimentacyjnego, nie przeczy sam oskarżony – którego wyjaśnienia należało w tej części uznać za zasługujące na wiarę i mogące stanowić podstawę dokonywanych ustaleń faktycznych.

Sąd zważył dalej, iż również na zeznaniach I. K. oparto ustalenia faktyczne w sprawie. I tak, jako matka pokrzywdzonej rzeczowo przedstawiła ona sposób w jaki w okresie objętym zarzutem utrzymywała córkę, a także czas, od którego oskarżony utrzymywał kontakt z K. J.. I. K. w sposób szczegółowy i spójny wskazała na koszty związane z utrzymanie mieszkania, w którym zamieszkiwała wraz z małoletnią pokrzywdzoną oraz koszty jej edukacji i wyżywienia. Świadek wskazała, jakie dochody w tym czasie uzyskiwała, jakie było źródło utrzymania założonej przez nią i jej męża rodziny oraz że nie otrzymała żadnych alimentów od oskarżonego. Niewątpliwie zeznania świadka zasługiwały na wiarę, albowiem pozostawały zgodne tak z dokumentacją, dołączoną do akt sprawy, jak i treścią zeznań K. J. oraz polegających na prawdzie wyjaśnień P. J..

Sąd uwzględnił również te zeznania świadka i wyjaśnień oskarżonego, które potwierdziły fakt przebywania przez P. J. w szpitalu psychiatrycznym – znalazły one bowiem potwierdzenie tak w dokumentach z akt sprawy, w szczególności danych z NFZ oraz poszczególnych szpitali, jak i w wyjaśnieniach samego oskarżonego.

Ponadto Sąd uznał za podstawę ustaleń faktycznych w sprawie dokumenty ujawnione w trybie art. 393 § 1 i 2 k.p.k., w szczególności w postaci danych osobopoznawczych, danych o karalności, informacji z urzędu oraz kopii orzeczeń i dokumentacji komorniczej, których autentyczność, wiarygodność i rzetelność nie była kwestionowana, a które zostały sporządzone przez upoważnione osoby i podmioty, w zakresie ich kompetencji.

Przechodząc do omówienia wyjaśnień oskarżonego – Sąd uznał je za wiarygodne w części, w szczególności w zakresie nielożenia na rzecz córki, odbywania kar pozbawienia wolności, problemów z uzależnieniem od alkoholu, problemów zdrowotnych, wykonywanej pracy. Wyjaśnienia są niewątpliwie zgodne z treścią zeznań pozostałych wyżej wskazanych świadków. Oświadczenie oskarżonego odnośnie jego sprawstwa i zawinienia pozostaje również zgodne z wnioskami Sądu, które zostały wyciągnięte na podstawie powyższych rozważań.

Sąd zważył natomiast, że nie dał wiary oskarżonemu odnośnie przyczyn, dla których nie podejmował on zatrudnienia. P. J. podał w swoich wyjaśnieniach, że nie podjął pracy, ze względu na śmierć matki oraz utraty dachu nad głową. Sąd zważył jednak, że okoliczność ta nie miała wpływu na możliwości zarobkowe oskarżonego. Co więcej, oskarżony wielokrotnie rejestrował się jako bezrobotny w PUP, przy czym tracił ten status ze względu na niestawiennictwo, w tym, gdy brał udział w stażu lub szkoleniu. Pomimo wykazywania braku źródła utrzymania oskarżony wskazał, że miesięcznie na alkohol wydawał kwotę przewyższającą wysokość ustalonych alimentów. W związku z powyższym Sąd doszedł do przekonania, iż przywołana okoliczność została przez oskarżona przywołana wyłącznie celem pomniejszenia jego odpowiedzialności, a tym samym w tej części jego wyjaśnienia nie zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd zważył dalej, iż odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do 30.05.2017 roku) podlega ten, kto uporczywie uchyla się od wykonania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Natomiast począwszy od 31 maja 2017 roku odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. podlega ten, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych, wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące. Ponadto nowy art. 209 § 1a k.k. zaostrza sankcję karną za popełnienie ww. przestępstwa, jeżeli sprawca naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Pamiętać przy tym należy, iż przestępstwo z art. 209 § 1 i 1a k.k. jest przestępstwem z zaniechania. Czynu określonego w tym przepisie dopuszcza się zatem ten tylko, kto mógłby wykonać ciążący na nim obowiązek, ale nie czyni tego mimo realnych możliwości. Chodzi przy tym o zdarzenia o charakterze obiektywnym, niezależnym od woli zobowiązanego (przykładowo: leczenie sanatoryjne czy szpitalne, uraz uniemożliwiający podjęcie zatrudnienia, rehabilitacja, pobyt w zakładzie karnym).

Przechodząc w pierwszej kolejności do oceny przedawnienia karalności części zarzucanego czynu, należy wskazać, że Sąd przyjął w niniejszej sprawie, że zachowania oskarżonego w okresie od 1 października 2001 r. do 31 maja 2017 r., przy uwzględnieniu okresów wykonywania wobec niego kary pozbawienia wolności oraz przebywania w Zakładach (...) nie mogło stanowić jednego czynu zabronionego. Sąd wyeliminował te okresy stwierdzając, że skoro oskarżony był wówczas pozbawiony wolności lub też przebywał na leczeniu w placówce leczniczej stacjonarnej to nie miał obiektywnej możliwości wywiązania się ze świadczenia alimentacyjnego. Uwzględniając zatem owe okresy stwierdzić należy, że oskarżony dopuścił się czynu zabronionego z art. 209 § 1 k.k., w brzmieniu obowiązującym do 30 maja 2017 roku, w okresach od 28 listopada 2001 roku do 24 maja 2002 roku od 09 czerwca 2002 roku do 30 lipca 2002 roku i od 11 sierpnia 2002 roku do 14 kwietnia 2008 roku od 01 maja 2008 roku do 16 września 2008 roku i od 08 października 2008 roku do 02 marca 2010 roku oraz od 01 stycznia 2011 roku do 02 stycznia 2011 roku i od 11 stycznia 2011 roku do 19 marca 2012 roku. Wyeliminowanie tych okresów spowodowało również to, że Sąd nie miał możliwości uznania czynów popełnionych do 19 marca 2012 roku i po jego zwolnieniu z izolacji penitencjarnej, tj. od 23 maja 2016 roku do 31 stycznia 2017 roku i dalej i od 24 lutego 2017 roku do 30 września 2017 roku za jeden czyn zabroniony.

Sąd stwierdził, iż przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. (w uprzednim, jak i obecnym brzmieniu, jak również art. 209 § 1a k.k.) jest wprawdzie przestępstwem trwałym, ale nie sposób uznać, w sytuacji, gdy nie została przyjęta konstrukcja z art. 12 k.k., że odbywanie przez okres 6 miesięcy kary pozbawienia wolności nie stanowiło przeszkody do przyjęcia, iż nieuiszczanie rat alimentacyjnych przed odbyciem tej kary, jak i po jej odbyciu, oczywiście przy wykazaniu wszystkich podmiotowych elementów tego przestępstwa, może stanowić jeden czyn zabroniony, a więc i jedno przestępstwo nie

alimentacji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2010 roku, sygn. akt V KK 74/10). W przedmiotowej sprawie, jak ustalono w oparciu o dane wynikające z karty karnej oskarżonego, P. J. w okresach od 20.03.2012 r. do 29 stycznia 2014 roku, od 29 stycznia 2014 roku do 09 maja 2016 roku i od 07 listopada 2017 roku do 27 grudnia 2017 roku odbywał karę pozbawienia wolności i nie miał obiektywnej możliwości zarobkowania w wybrany przez siebie sposób. Uwzględniając powyższe dane Sąd uznał, że nie sposób przyjąć, iż opisane w akcie oskarżenia zachowania oskarżonego stanowią jeden czyn zabroniony. Sąd zważył przy tym, iż nie jest możliwe zarówno uznanie zachowań oskarżonego za jeden czyn zabroniony w myśl koncepcji przestępstwa trwałego (co wynika z przytoczonego powyżej orzeczenia), jak i uznanie że zachowania te zostały podjęte w ramach czynu ciągłego. W poświęconym temu zagadnieniu orzecznictwie stwierdzono bowiem m.in., że okresem, który w pełni realizuje przesłankę krótkich odstępów czasu, o której mowa w art. 12 k.k., i sankcjonuje przyjęcie koncepcji działania w warunkach czynu ciągłego, wynikającego z tego przepisu, w sytuacji realizacji pozostałych okoliczności w nim wymienionych, jest okres kilkunastu dni między poszczególnymi przestępczymi zachowaniami (zob. postanowienie SN z dnia 18 września 2003 roku, sygn. akt III KK 159/02; wyrok SA w Katowicach z dnia 22 listopada 2001 roku, sygn. akt II AKa 400/01). Powszechnie uznany jest również pogląd, że w pewnych konkretnych sytuacjach i okolicznościach za krótki odstęp czasu, w rozumieniu art. 12 k.k., można będzie uznać odstęp kilku, a nawet kilkunastu miesięcy pomiędzy poszczególnymi zachowaniami sprawcy czynu ciągłego (zob. postanowienie SN z dnia 9 marca 2006 roku, sygn. akt V KK 271/05). A contrario nie sposób zatem uznać ponad czteroletniego periodu dzielącego kolejne okresy niealimentowania przez oskarżonego za krótkie w rozumieniu art. 12 k.k. Sąd uznał zatem, że owe zachowania stanowiły odrębne zachowania oskarżonego.

Powyższa konstatacja skłoniła Sąd do rozważań odnośnie okresu przedawnienia czynu, którego oskarżony dopuścił się, stosownie do opisu ujętego w pkt I wyroku, w okresie od 28 listopada 2001 roku do 24 maja 2002 roku od 09 czerwca 2002 roku do 30 lipca 2002 roku i od 11 sierpnia 2002 roku do 14 kwietnia 2008 roku od 01 maja 2008 roku do 16 września 2008 roku i od 08 października 2008 roku do 02 marca 2010 roku oraz od 01 stycznia 2011 roku do 02 stycznia 2011 roku i od 11 stycznia 2011 roku do 19 marca 2012 roku. Sąd zważył bowiem, że czyn z art. 209 § 1 k.k. (w uprzednim, jak i obecnym brzmieniu, jak również czyn z art. 209 § 1a k.k.) stosownie do art. 101 § 1 pkt 4 k.k. ulega przedawnieniu z upływem 5 lat od czasu jego popełnienia, chyba, że w tym okresie wszczęto postępowanie – wówczas okres ten wydłuża się o kolejne 10 lat od zakończenia tego okresu (art. 102 k.k.). W okolicznościach niniejszej sprawy i wobec faktu, że dochodzenie wszczęte zostało w dniu 14 grudnia 2017 roku (k.16) oznacza to, że czyny oskarżonego, polegające na uchyłaniu się od uiszczania rat alimentacyjnych, a popełnione w/w okresie, jako przedawnione, nie mogły stanowić przedmiotu rozpoznania Sąd w niniejszej sprawie. Z tego też względu w pkt I wyroku Sąd, na mocy art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. umorzył postępowanie karne prowadzone wobec oskarżonego o ten czyn.

Sąd, dokonując dalszej analizy, doszedł do przekonania, że P. J. w okresie przypisanym w treści pkt II niniejszego wyroku tj. w okresie od 10 maja 2016 r. do 31 stycznia 2017 r. oraz od 24 lutego 2017 r. do 30 września 2017 r. (zmodyfikowanym w stosunku do treści stawianego mu zarzutu) uchylił się od wykonania obowiązku łożenia na utrzymanie córki K. J., a jego zachowanie miało w tym zakresie charakter uporczywy; oskarżony spowodował jednocześnie swoim zachowaniem zaległość stanowiącą równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych i naraził córkę na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, jak ustalono w sposób bezsporny oskarżony w okresie od 10 maja 2016 r. do 31 stycznia 2017 r. oraz od 24 lutego 2017 r. do 30 września 2017 r. uporczywie uchylił się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego określonego ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Gdańsku w sprawie o sygn. akt VI RC 681/01 wobec swojej córki K. J., narażając ją w ten sposób na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Oskarżony w tym okresie osiągał okresowo miesięczny dochód z prac dorywczych. Jednocześnie nie podjął realnych starań, by znaleźć w tym okresie stałą pracę na pełen etat lub by tak zwiększyć swoje miesięczne zarobki, ażeby zaspokoić potrzeby małoletniej pokrzywdzonej – co wprost wynika z informacji uzyskanych z urzędu pracy, albowiem w tych okresach częściowo P. J. był zarejestrowany jako osoba bezrobotna, jednakże działanie to należy uznać za pozorne, gdyż brak było po jego stronie woli znalezienia zatrudnienia. Wniosek ten jest tym bardziej zasadny, że oskarżony nie stawiał się na umówione spotkania, nawet w okresie pobierania stypendium i przechodzenia szkoleń (notabene oskarżony, mimo uzyskiwania stypendium, żadnego jego części nie przekazał na rzecz małoletniej). W

ocenie Sądu i przy uwzględnieniu wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oskarżony uzyskiwał w tym okresie dochód, skoro utrzymywał siebie i partycypował chociażby w części w utrzymaniu mieszkania wspólnie zajmowanego przez niego i jego konkubinę. Nadto, oskarżony w tym okresie pobrał wyłącznie w 2017 r. świadczenie z pomocy społecznej w kwocie 818,40 zł. Ponadto oskarżony wskazał, że miesięczne środki wydawane na zakup alkoholu przewyższają wysokość zobowiązania alimentacyjnego. Tym samym faktycznie miał on realną możliwość ponoszenia tytułem rat alimentacyjnych na rzecz swojej córki kwot, tym samym jego działanie zdecydowanie zakwalifikować należy jako uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego w rozumieniu art. 209 § 1 k.k.

Sąd zważył dalej, że wysokość zaległości, zgodnie z treścią art. 209 § 1 k.k. stanowiła zarazem równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych. Świadczenie okresowe wobec pokrzywdzonej wynosiło wówczas 250,00 zł w skali miesiąca, a P. J. nie dokonał zapłaty jakiegokolwiek kwoty, powiększając zadłużenia znaczenie przewyższające trzykrotność raty, tj. ponad kwotę 750 zł.

Oceniając zachowanie oskarżonego pod kątem uporczywości, Sąd miał zaś na względzie zarówno element subiektywny, polegający na szczególnym nastawieniu psychicznym, ujawniającym się w nieustępliwości, chęci postawienia na swoim (obojętnie z jakich pobudek), podtrzymywaniu własnego stanowiska na przekór ewentualnym próbom jego zmiany (np. mimo wszczęcia egzekucji, prowadzenia rozmów z oskarżonym przez matkę dzieci itp.) jak i obiektywny, wyrażający się w trwaniu takiego stanu rzeczy przez pewien dłuższy czas (zob. uchwała SN z 9.6.1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, Nr 7-8, poz. 9). Zdaniem Sądu nic nie stało bowiem na przeszkodzie, by oskarżony uiszczal w tym okresie rat alimentacyjne na rzecz K. J.. Utrzymywanie zatem przez P. J., że nie miał w tym okresie możliwości zarobkowania, a w konsekwencji przekazywania zasądzonych od niego kwot, w sytuacji, gdy wynikało to wyłącznie z przyjętej przez niego postawy, przemawia za uznaniem, iż miał pełną świadomość działania na szkodę małoletniej. Sąd zważył nadto, że uporczywość oskarżonego przejawiała się także w tym, iż nie podjął on starań celem realnego wspomoczenia jej matki w utrzymaniu K. J. i opiece nad nią, które to zachowanie – oceniane zgodnie ze wskazaniami doświadczenia życiowego – należy ocenić jako świadczące o braku zainteresowania dzieckiem i jego potrzebami. Oskarżony sam przyznał bowiem, że nie dawał matce dziecka pieniędzy; natomiast wskazany fakt jednokrotnej nieskutecznej próby wręczenia prezentu nie usprawiedliwia zachowania oskarżonego.

Sąd miał przy tym na uwadze to, że przestępstwo określone w art. 209 § 1 k.k. jest przestępstwem materialnym. Warunkiem jego dokonania jest zatem to, żeby uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego spowodowało skutek w postaci narażenia pokrzywdzonego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 29 maja 2012 roku, sygn. akt II KK 106/12). W przedmiotowej sprawie należy stwierdzić, iż postępowanie oskarżonego w okresie opisanym w pkt I wyroku niewątpliwie naraziło jego córkę na niemożność zaspokojenia jej podstawowych potrzeb życiowych. Zaspokojenie podstawowych potrzeb oznacza przede wszystkim dostarczenie środków materialnych koniecznych do utrzymania, ale również do uzyskania niezbędnego wykształcenia i odpowiedniego leczenia – o ile takie okaże się potrzebne. Jak wynika z zeznań świadków w tym w szczególności J. K. (2), była ona w stanie zapewnić córce jedynie skromne warunki bytowe, dodatkowo, gdyby nie pomoc organów gminnych (w ramach wypłat z funduszu alimentacyjnego) oraz jej obecnego męża małoletnia byłaby pozbawiona możliwości utrzymania. W związku z właściwie brakiem dochodów uzyskiwanych we wskazanym okresie przez J. K. (3) nietrudno wywnioskować, iż potrzeby rozwojowe K. J. nie były właściwie zaspokajane. W przedmiotowej sprawie okoliczność tą dodatkowo potwierdza fakt, iż małoletnia była wówczas w wieku szkolnym, co niewątpliwie generowało dodatkowe koszty związane z zapewnieniem jej odpowiednich materiałów do nauki.

Przechodząc do omówienia kwestii kary za przypisany oskarżonemu czyn, należy zwrócić uwagę, iż Sąd przy określeniu jej wymiaru miał na względzie dyrektywy wskazane w art. 53 k.k. W myśl tego przepisu sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do oskarżonej osoby (prewencja szczególna), a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i zaspokojenie potrzeby poczucia sprawiedliwości (prewencja ogólna). Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem

przestępstwa i zachowanie po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości. Sąd wziął również pod uwagę zawartą w art. 58 § 1 k.k. zasadę prymatu kar nie izolacyjnych oraz to, że przestępstwo z art. 209 § 1 i § 1k.k. zagrożone jest karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Te właśnie normy Sąd miał na uwadze uznając karę 1 roku i 10 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, wskazanej przez Sąd, za sprawiedliwą w stosunku do popełnionego przez oskarżonego czynu. W ocenie Sądu, wymierzona oskarżonemu kara jest adekwatna zarówno do stopnia jego zawinienia, jak i stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu. Uwzględnia ona nadto okoliczności go obciążające – tj. fakt, iż działał on w pełni umyślnie, tym samym okazując lekceważący stosunek do nałożonego na niego orzeczeniem sądu obowiązku. Dodatkowo na niekorzyść oskarżonego przemawiał fakt jego uprzedniej karalności, nie mniej jednak w tym względzie Sąd zważył, iż wcześniej oskarżony naruszył inne dobro prawne aniżeli rodzina i opieka. Sąd miał także na uwadze względy prewencji ogólnej, w szczególności nagminność popełnienia czynów z art. 209 § 1 k.k. i konieczność kształtowania w tym zakresie świadomości społeczeństwa, jednakże uznał, że względy te muszą ustąpić względem prewencji szczególnej. Uwzględniając bowiem cele, które kara wymierzana oskarżonemu ma osiągnąć w stosunku do jego osoby, w ocenie Sądu kara ograniczenia wolności spełni je pełniej niż kara grzywny albo kara pozbawienia wolności – nawet z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Sąd stwierdził, iż kara ograniczenia wolności, zakładająca konieczność aktywności i wykonywania przez oskarżonego określonej pracy na cele społeczne, co pozwoli mu odczuć w sposób bezpośredni skutki naruszenia przez niego norm prawnych. Z tego też względu taka kara została w stosunku do oskarżonego orzeczona we wskazanym wymiarze. Natomiast wymiar nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne został określony przy uwzględnieniu tego, że oskarżony winien pozostawać aktywny zawodowo, ażeby móc realizować nałożony na niego obowiązek alimentowania. Mając to na uwadze Sąd określił wymiar nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na 20 godzin w stosunku miesięcznym, tj. najniższy przewidziany ustawą. Wymierzona oskarżonemu kara jest w ocenie Sądu adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu, jakiego się on dopuścił.

Nadto za celowe uznał Sąd zastosowanie wobec oskarżonego na mocy art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 34 § 4 k.k. i art. 72 § 1 pkt 4 k.k. środka karnego w postaci zobowiązania oskarżonego do wykonywania pracy zarobkowej w okresie wykonywania kary ograniczenia wolności. W opinii Sądu, celowym było skorzystanie z możliwości nałożenia na oskarżonego tego środka karnego, tak by dodatkowo uzmysłowił mu niewłaściwość jego postępowania i osiągnąć pozytywny skutek wychowawczy wobec niego.

Ponadto, na mocy art. 626 § 1 k.p.k., art. 627 k.p.k., art. 2 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tj. Dz. U. z 1983 r. nr 49, poz. 223 ze zm.) Sąd, zgodnie z zasadną odpowiedzialności strony za wynik procesu, obciążył oskarżonego kosztami sądowymi w kwocie 427,17 zł (czteryście dwadzieścia siedem złotych 17/100), w tym kwotą 300 zł (trzysta złotych) tytułem opłaty. Kwota ta jest stosunkowo niska, a Sąd nie znalazł podstaw, ażeby zwolnić oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie.